

საქმე N 010100119002952269

საქმე №1/ბ-613-2019წ.

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი

საქართველოს სახელით

შესავალი ნაწილი

04 მარტი, 2020 წელი

ქ.ქუთაისი

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს

სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა

თავმჯდომარე ლერი თედორაძე
მოსამართლეები: მაკა გორგოძე, თეიმურაზ სვანიძე

სხდომის მდივანი მარინა მაკარიძე

ბრალდების მხარე: ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორი თ-----
-----;

მსჯავრდებული: მ-----ი, დაბადებული 1-----ს,
საქართველოს მოქალაქე, ნასამართლობის მქონე, მცხოვრები: ქ-----
-----;

კვალიფიკაცია: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹;151-ე
მუხლის პირველი ნაწილი;

საქმის განხილვის ფორმა: ღია სასამართლო სხდომა

აღწერილობითი ნაწილი

ბრალდების არსი:

ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, მ-----ს ბრალი ედება მასზედ, რომ მან ჩაიდინა: ოჯახის წევრის მიმართ სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, როდესაც იმას ვისაც ემუქრებოდა, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2019 წლის 15 თებერვალს, ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბ-----ში

მდებარე ცენტრალური საავტომობილო გზის მიმდებარე ტერიტორიაზე, მ-----
-----მა თავისი ოჯახის წევრის მიმართ განახორციელა მუქარა, კერძოდ, რეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფ მეუღლე დ-----ეს დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით და ჯანმრთელობის დაზიანებით, რის გამოც ამ უკანასკნელს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

ზემოაღნიშნულის გამო, მ-----ს წარედგინა ბრალდება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹;151-ე მუხლის პირველი ნაწილით.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 25 ივნისის განაჩენით: მ-----
-----ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹;151-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 06 (ექვსი) თვის ვადით;

მ-----ის მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება - პატიმრობა გაუქმდა;

მსჯავრდებულ მ-----ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების დღიდან - 2019 წლის 11 მარტიდან.

სააპელაციო საჩივრის არსი:

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 25 ივნისის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა პ-----
-----ემ და მოითხოვა, რომ ცვლილება შევიდეს გასაჩივრებულ განაჩენში, სასჯელის ნაწილში და მსჯავრდებულ მ-----ს დაენიშნოს უფრო მკაცრი სასჯელი, შემდეგ გარემოებათა გამო: აღნიშნული განაჩენი სასჯელის ნაწილში არის არასამართლიანი და დაუსაბუთებელი, ვინაიდან სასამართლომ სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში არ მიიღო ჩადენილი ქმედების ხასიათი და საზოგადოებრივი საშიშროება, ის ფაქტი, რომ მსჯავრდებული წარსულში არაერთხელ ნასამართლევა სხვადასხვა სახის განზრახი დანაშაულების ჩადენისათვის, ამასთან, ადრე გაცემულმა შემაკავებელმა ორდერებმა ვერ უზრუნველყო იმ საფრთხეების შეკავება, რომელიც მსჯავრდებულის მხრიდან ხორციელდებოდა ოჯახის წევრის მიმართ. მიუხედავად აღნიშნული გარემოებებისა, ბათუმის საქალაქო სასამართლომ დანიშნა ისეთი ზომის სასჯელი, რომლითაც ვერ იქნება მიღწეული საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით დადგენილი სასჯელის მიზნები, რადგანაც დანიშნული სასჯელი წარმოადგენს ზედმეტად მსუბუქს და არ არის შესაბამისობაში ჩადენილ დანაშაულთან და მ-----ის პიროვნებასთან.

მოწინააღმდეგე მხარე წარმოდგენილი შესაგებლით ითხოვს, რომ არ დაკმაყოფილდეს ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ პ-----ის სააპელაციო საჩივარი.

სააპელაციო პალატის სხდომაზე სახელმწიფო ბრალმძებელმა თ-----მა მხარი დაუჭირა წარმოდგენილ სააპელაციო საჩივარს და ითხოვა მისი დაკმაყოფილება, ხოლო მსჯავრდებულმა მ-----მა ითხოვა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 25 ივნისის განაჩენის უცვლელად დატოვება.

სამოტივაციო ნაწილი:

სამართლიანი სასამართლოს უფლება უზრუნველყოფილია საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლით და ზოგიერთი საერთაშორისო აქტით, მათ შორის: საერთაშორისო პაქტით სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ (მე-9 და მე-14 მუხლები), ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის (მე-5 და მე-6 მუხლი) ევროპის კავშირის ფუნდამენტურ უფლებათა ქარტიით (47-ე მუხლი) ადამიანის უფლებათა ამერიკული კონვენციით (მე-8 მუხლი).

სასამართლოს მიერ მიღებული ნებისმიერი გადაწყვეტილების დასაბუთება უნდა მოიცავდეს ყველა მნიშვნელოვან საკითხებს, როგორიცაა: მტკიცებულებათა შეფასება, ფაქტების დადგენა, სამართლებრივი არგუმენტები და მათ შორის, საპროცესო საკითხები, რა დროსაც, სასამართლოსათვის მიმართვის უფლება უნდა იყოს თანაზომიერი, რაც მთავარია, ზიანს არ უნდა აყენებდეს თავად უფლების არსს.

რადგანაც, მართლმსაჯულებისათვის მნიშვნელოვანია სამართლიანი ბალანსის უზრუნველყოფა არსებული კანონით დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებსა და პირის ინტერესებს შორის, სააპელაციო პალატამ განიხილა სააპელაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორის პ-----ის სააპელაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს და გასაჩივრებულ განაჩენი უნდა დარჩეს უცვლელი, შემდეგ გარემოებათა გამო:

სააპელაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მ-----ის მიერ დანაშაულის ჩადენის ფაქტი საქმეში წარმოდგენილ, ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობით, კერძოდ: 2019 წლის 11 მარტის ბრალდებულის დაკავების ოქმით, მოწმეების: ა-----ის, ზ-----ის, ო-----ის, გ-----ის, ზ-----ის ჩვენებებით და საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება, რომ მ-----მა ნამდვილად ჩაიდინა გასაჩივრებული

განაჩენით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედება, რასაც სადავოდ არც მხარეები ხდიან.

მოცემულ შემთხვევაში, ბრალდების მხარე განაჩენს ასაჩივრებს მხოლოდ სასჯელის ნაწილში და ითხოვს მ-----ისთვის უფრო მკაცრი სასაჯელის დანიშვნას, რასაც სააპელაციო პალატა არ ეთანხმება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილით სასამართლოს მოვალეობას წარმოადგენს სამართლიანი სასჯელის დანიშვნა, რაც გულისხმობს სასჯელის დანიშვნას სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლით დადგენილი სანქციის ფარგლებში, ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით.

საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილი სასჯელის სახით ითვალისწინებს: ჯარიმას, საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომას ან ოციდან ას ოთხმოც საათამდე ვადით ან გამასწორებელ სამუშაოს ვადით ერთ წლამდე ან შინაპატიმრობას ვადით ექვსი თვიდან ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით ერთ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ.

სასამართლოს მიერ სასჯელის დანიშვნისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილი სასჯელის მიზანი: სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილი ადგენს, რომ სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით. სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება.

საქართველოს სსსკ-ის 259-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებას და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს“. სასჯელის სამართლიანობის პრინციპს განამტკიცებს ასევე, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილიც, რომელიც სასამართლოს ავალდებულებს, დამნაშავეს დაუნიშნოს სამართლიანი სასჯელი და პრიორიტეტს ანიჭებს ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელის გამოყენებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იგი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს. ამასთან, სასჯელის დანიშვნის დროს გათვალისწინებული უნდა იქნეს ბრალდებულის/მსჯავრდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი,

დამნაშავის წარსული ცხოვრება.

გამამტყუნებელი განაჩენის დროს სასჯელის დანიშვნისას სასამართლო აფასებს ბრალდებულის ქცევას და ამ ქცევის შედეგად დამდგარ შედეგს, შესაბამისად, სასამართლოს მიერ დანიშნული სასჯელი, პირველ რიგში, უნდა პასუხობდეს სამართლიანობის პრინციპს, ზუსტად უნდა ემსახურობდეს სასჯელის მიზნების მიღწევას.

სააპელაციო სასამართლო ხაზს უსვამს სასჯელის სამართლიანობის სწორად განსაზღვრის აუცილებლობას და აღნიშნავს, რომ სასჯელი, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, უნდა იყოს ინდივიდუალური და ადეკვატური და მას უნდა გააჩნდეს მკაცრად პერსონალური ხასიათი. სასჯელის სიმკაცრე ქმედების გასაკიცხაობას უნდა უტოლდებოდეს. დანიშნული სასჯელი უნდა იყოს თანაზომიერი და პროპორციული მსჯავრდებულის პიროვნებასა და ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმესთან.

პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს უფლება აქვს, გამამართლებელი განაჩენის ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენი გამოიტანოს, გამოიყენოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის უფრო მკაცრი მუხლი, დანიშნოს უფრო მკაცრი სასჯელი ან სხვა გზით გააუარესოს მსჯავრდებულის მდგომარეობა, თუ ბრალდების მხარემ შეიტანა სააპელაციო საჩივარი სწორედ ამ მოთხოვნით და თუ მას ასეთი პოზიცია ეკავა პირველი ინსტანციის სასამართლოში.

ამდენად, სასჯელთან მიმართებით, პალატა ყურადღებას მიაქცევს შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს, კერძოდ:

მ-----ი მსჯავრდებულია ნაკლებად მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის, მან აღიარა და მოინანია ჩადენილი ქმედება, სადავო არ გახდა საქმეში არსებული მტკიცებულებები, რითაც ხელი შეუწყო საქმეზე სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულების განხორციელებას.

ამასთან, დადგენილია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 5 ივლისის განაჩენით მ-----ი მსჯავრდებულია საქართველოს სსკ-ის 238¹ მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის; აღნიშნული დანაშაულისათვის იგი სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლებული არ ყოფილა და არც ნასამართლობა აქვს მოხსნილი ან გაქარწყლებული.

საქართველს იუსტიციის სამინისტროს აღსრულების ეროვნული ბიუროს თბილისის სააღსრულებო ბიუროს 2019 წლის 01 მარტის N1---- წერილის თანახმად, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 5 ივლისის განაჩენით შეფარდებული ჯარიმა 1000 ლარის ოდენობით გადახდილი არ აქვს.

იმის გათვალისწინებით, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში

სახელმწიფო ბრალმძებელს არ მიუთითებია მსჯავრდებულის მიმართ არსებული თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 5 ივლისის აღუსრულებელი განაჩენის თაობაზე და აღნიშნულის საფუძველზე განაჩენთა ერთობლიობით სასჯელის დანიშვნის წესზე, შემდგომში იმავე საკითხზე მსჯავრდებულის მდგომარეობის გაუარესების თვალსაზრისით გასაჩივრება უსაფუძვლოა, ხოლო, სააპელაციო სასამართლო სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, მოკლებულია შესაძლებლობას მსჯელობა იქონიოს მასზე.

პალატა განმარტავს, რომ სასჯელის მიზნის რეალიზაციას არა სასჯელის სიმკაცრე, არამედ მისი გარდუვალობა განაპირობებს. მთავარი ის კი არ არის დამნაშავე მკაცრად დაისაჯოს, პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს იმას, რომ დანაშაულის შემთხვევა არ დარჩეს სათანადო რეაგირების გარეშე და ეს რეაგირება იყოს დამნაშავეს პიროვნების, მის მიერ ჩადენილი ქმედების, მის მიმართ არსებული შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების მაქსიმალური სიზუსტით შეფასების შესაბამისი.

პირველი ინსტანციის სასამართლომ სასჯელის დანიშვნისას გაითვალისწინა დანაშაულის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, ასევე, ბრალდებულის პიროვნება, მხედველობაში მიიღო ის გარემოებები, რომ მ-----მა აღიარა და მოინანია ჩადენილი ქმედება, ითანამშრომლა გამოძიებასთან და აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, დაუნიშნა მას საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹;151-ე მუხლის პირველი ნაწილის სანქციით დაწესებული მინიმალური სასჯელი, რომლის გამკაცრების საფუძველი არ არსებობს.

აღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, სააპელაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ პ-----ის სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 25 ივნისის განაჩენი, მ-----ის მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სააპელაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ პ-----ის სააპელაციო

საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2.ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 25 ივნისის განაჩენი, მ-----
-----ის მიმართ, დარჩეს უცვლელი;

3.მ-----ი ცნობილი იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 11¹;151-ე მუხლის პირველი ნაწილით
გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და ძირითადი სასჯელის სახედ
და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 06 (ექვსი) თვის ვადით.

4.მ-----ის მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება - პატიმრობა -
გაუქმებულია;

5.მსჯავრდებულ მ-----ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყოს
დაკავების დღიდან - 2019 წლის 11 მარტიდან, რომელიც ამჟამად მოხდილია;

6.განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიიქცევა
სასამართლოს მიერ მისი საჯაროდ გამოცხადებისთანავე;

7.განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით, საქართველოს უზენაესი
სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში (მდებარე ქ.თბილისი,
ძმები ზუბალაშვილების ქ.№6), მისი გამოტანიდან ერთი თვის ვადაში,
ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

თავმჯდომარე

/ლ.თედორაძე/

მოსამართლეები:

/მ. გორგოძე/

/თ. სვანიძე/